

KATINKA SARJANOJA

UNEN-
NÄKIJÄ

KARISTO

Hämeenlinna

SELJA-MAIJALLE, AARNA-MARIALLE JA RAE-MATILDALLE

© KATINKA SARJANOJA JA KARISTO/KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA 2021

ISBN 978-951-1-41135-2

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2021

Henkilöitä

Vaskenrajassa

Sigri Raudanlaulu, Vaskenrajan emäntä, Mael Variksenurman leski, Rautakatseen ja Korpinlaulun tytär

Accolon Tammiterä, Sigrin rakastettu, Tammensärän isäntä

Liadán ja Liam, Sigrin ja Variksenurman kaksoset

Declan, Sigrin ja Variksenurman poika

Mael, Sigrin ja Variksenurman poika, joka syntyi Variksenurman kuoleman jälkeen

Étain, ”Pikku-Eda”, Accolonin ja Caitrínin tytär, joka on nimetty Sigrin äidin mukaan

Alanna, Sigrin palvelijatar

Hopeapajussa

Sigve Rautakatse, Hopeapajun isäntä

Étain Korpinlaulu, Hopeapajun emäntä, tarinankertoja

Marrec Korpinkatse, Hopeapajun perijä, Rautakatseen ja Korpinlaulun poika

Elbren, Rautakatseen ja Korpinlaulun tytär

Brangwen, Marrecin morsian, entinen piika

Erwyn, Korpinlaulun veljenpoika, Marrecin ystävä

Sigge, Sigrin esikoispoika, asepalveluksessa Hopeapajussa

Ciarán, Kolmenjoen kartanon nuorempi poika, Elbrenin ja Siggen ystävä

Adair, Hopeapajun kapteeni, Alannan ja Téiden veli

Téide, taloudenhoitajatar, Adairin ja Alannan sisar

Korppikurussa

Wyn, ”Vanha Korppi”, Korppikurun linnanherra ja Korpinlaulun kaksoisveli, Accolonin kasvatti-isä

Fianait, Korppikurun emäntä, Wynin vaimo

Élair, Wynin esikoispoika edellisestä avioliitosta

Kuusilmä, Élairin vaimo

Ever, Kuusilmän ja Marrecin poika, jota luullaan Élairin pojaksi

Fionúir, Wynin ja Fianaitin tytär, naimisissa Mustajoen Lónanin kanssa

Vahvavallissa

Cormac, meren takaa tullut Savusälvän vasalliprinssi

Korpinturma, ikivanha neuvosherra ja juonittelija

Nuolennokassa

Valonlaulu, Nuolennokan emäntä, Rowan Nuolenkärjen leski

Rowena, Valonlaulun ja Rowanin tytär

Gearóid, Rowanin entinen kaartinkapteeni, Rowenan henkivartija

Saravainiossa

Nevan, Accolonin kasvattipoika, Saravainion isäntä

Enda, Wynin mykkä tytär edellisestä avioliitosta, Saravainion entisen isännän Ailillin leski

Meren takana kuninkaanmaalla

Marcas, kuningas

Eochaid, Eteläisen Kuparikaartavan ruhtinas, kuninkaan ylimmäinen rauhansäilyttäjä

Tulisiipi, Cormacin pettänyt pappi

Mairtín, Accolonin entinen suojatti, kuninkaankaartin kirjanpitäjä

Vallallisten maassa

Vémundr, vallallisten kuningas

Egill, Vémundrin kuninkaankaartin päällikkö, Rautakatseen serkku

Kuolleita

Rowan Nuolenkärki, Nuolennokan linnanherra, Korpinlaulun nuoruudenrakastettu, Valonlaulun puoliso, Rowenan isä

Mael Variksenurma, Sigrin puoliso, Siggen, Liamin, Liadánin, Declanin ja Maelin isä

Caitrín, Accolonin puoliso, Nevanin ja pikku-Edan äiti

Ailill, Caitrínin veli, Saravainion isäntä, Endan puoliso

Korppikurun Marrec, edellinen Vanha Korppi, Korppikurun linnanherra, Korpinlaulun ja Wynin isä

Aislin, Étainin lapsuudenystävä

Grian, Étainin ystävä ja palvelijatar, Adairin, Alannan ja Téiden äiti

Aidan Lujajousi, Grianin puoliso, Adairin, Alannan ja Téiden isä

Kultaterä, Savusälvän edellinen vasalliprinssi

Lapsen tukkoinen ynähtely tavoitti Accolonin tietoisuuden unen läpi. Hän nousi istumaan ja hieroi silmiään makuukomeron hämärässä. Ovien välistä kajasti ohut ja värisevä valonsäde, tulisijan liekkien loimotus. Keittiöpiiat olivat jo hereillä ja täydessä työntouhussa. Lapsi yski uudelleen, ja Accolon kurottautui kurkistamaan yläpuolellaan katosta roikkuvaan kehtoon. Kaksi vauvaa, viikon tarkkuudella saman ikäistä, tuhisi vällyjen alla. Sigrin poika Mael nukkui peukaloaan imien, mutta Accolonin tytär Étain oli hereillä. Accolon nosti tytön syliinsä, heijasi hitaasti. Tyttö nyrpsiteli nenäänsä ja köhi hiljaa.

Accolon oli ollut huolesta sekaisin taudin ensioireiden ilmeissä. Paljon hän ei lapsista tiennyt, mutta sen hän tiesi, että ensimmäisenä talvena kylmän henkiä nielleet lapset harvoin jäivät eloon. Sigri oli rauhoitellut häntä, sanonut, että tytöllä oli aivan tavallinen nuha, joka menisi nopeasti ohi. Silti Accolon yhä heräili öisin jokaiseen pärskähdykseen ja köhäisyyn.

Tyttö nukahti nopeasti hänen syliinsä, kiersi pienet sormensa hänen sormensa ympärille. Accolon laskeutui selälleen makamaan tyttö rintansa päällä ja kuunteli tasaista, vaivatonta hengitystä. Ehkä Sigri oli ollut oikeassa.

Hän kääntyi vilkaisemaan vieressään nukkuvaa naista. Peitto

oli valahtanut Sigrin päältä jättäen olkapään paljaaksi. Pisamat, jotka täplittivät naisen kasvoja, piirsivät polkujaan myös hänen kaulallaan ja olkapäillään. Kymmenet kerrat Accolon oli huulillaan seurannut noita polkuja, ihmeteltyt sitä käsittämätöntä onnea, jonka niin yllättäen oli saanut osakseen.

Sigri suhtautui siihen kaikkeen niin järkevästi ja tyynesti, kuin olisi aina tiennyt, että näin tulisi käymään. Nainen puhui jo häistä, siitä, miten pahojen puheiden välttämiseksi ne täytyisi järjestää mahdollisimman pian. Accolon olisi ollut valmis vaikka seuraavana päivänä ratsastamaan lähimpään kylään hakemaan papin vihkimään heidät, mutta Sigri muistutti, että tällaisissa asioissa piti seurata sääntöjä. Naimisiin karkaaminen ei tekisi hyvää edes leskinaisen maineelle. Sigrin vanhemmilta pitäisi saada lupa, ja talvitie kauas etelään oli hidas ja vaarallinen.

Mikään pakottava kiire heillä ei tulisi olemaan, sen Sigri oli sanonut sillä äänensävyllä, johon Accolon jo tiesi olla väittämättä vastaan. Sigri oli omasta mielestään maannut jo tarpeeksi monella lapsivuoteella, ja nyt nainen aikoi yrttijuomillaan pitää huolta, ettei enää tulisi raskaaksi. Aluksi Accolonia oli harmittanut, että Sigri ei haluaisi antaa hänelle lasta, mutta ajateltuaan asiaa muutaman kerran hän oli ymmärtänyt, että Sigrin päätös oli järkevä.

Sigrillä oli jo viisi lasta, ja perinnön määrääminen heille kaikille tulisi tuottamaan ongelmia. Variksensurman esikoinen perisi tietysti Vaskenrajan heti miehen ikään tultuaan, toiseksi ja kolmanneksi vanhimmat pojat saisivat omat kartanot, mutta tytär, Liádan, ja nuorin poika, Mael, joutuisivat luottamaan siihen, että löytäisivät puoliset, jotka arvostaisivat enemmän heidän nimeään ja sukuaan kuin omaisuuttaan. Accolonilla itsellään ei ollut muuta kuin Tammensärä, ja sen hän jättäisi Étainille.

Accolon ymmärsi, ettei voinut eikä halunnut toivoa enempää. Hänellä oli tytär, josta kasvaisi hänen sydämensä ylpeys, hänellä oli Sigri, nainen, jota hän oli koko ikänsä rakastanut, hänellä oli Sigrin lapset, joita hän oppisi rakastamaan kuin omiaan. Pikku-Mael kasvaisi hänen poikanaan ja Étainin veljenä, ja vanhemmat pojat Liam ja Declan osoittivat kaikin tavoin hyväksyvänsä Accolonin äitinsä puolisoksi.

Ainoastaan pojista vanhin, kartanon perijä Sigge, ei vielä ollut sanonut mielipidettään asiaan. Poika oli asepalveluksessa Hopeapajussa, eikä vielä tiennyt saavansa uuden isän. Jos Siggellä olisi ollut ikää muutama vuosi enemmän, olisi Accolonin hyvien tapojen mukaan pitänyt pyytää häneltä lupaa mennä naimisiin Sigrin kanssa. Poika oli lain edessä leskeksi jääneen äitinsä holhooja, mutta niin kauan kuin poika oli asepalveluksessa oli Sigrin holhous ainakin muodollisesti Sigrin isällä.

Vaisu hymy nykäisi Accolonin huulia hänen ajatellessaan valtias Rautakatseen ilmettä, kun hän ratsastaisi Hopeapajuun ja pyytäisi, taas kerran, Sigriä omakseen. Sigrin äiti, jonka mukaan Accolon oli tyttärensä nimennyt, tuskin pitäisi Sigrin valinnasta, mutta Rautakatse oli aina ollut myötämielinen Accolonille, eikä kieltäisi Sigriä häneltä nyt, kun Sigri itse oli antanut suostumuksensa.

Siitä tulisi väittely, jossa vastakkain olisivat valtiatar Korpinlaulun inho Accolonia kohtaan ja valtias Rautakatseen jääräpäisyys. Rautakatse oli viisitoista vuotta aikaisemmin luvannut Accolonille, että sinä päivänä, jona Sigri antaisi myöntävän vastauksensa, Rautakatse antaisi tyttärensä Accolonille. Rautakatse pitäisi siitä lupauksesta kiinni, sen Accolon tiesi, mutta yhtä varmasti hän tiesi, että valtiatar Korpinlaulu esittäisi useampiakin painavia vastaväitteitä, joita Rautakatse kuuntelisi ihan vain siksi, ettei kukaan

voinut väittää vastaan Hopeapajun valtiattarelle. Ei kukaan, kaikkein vähiten Hopeapajun isäntä.

Makuukomeron oveen koputettiin, hiljaa, tuskin kuuluvasti. Piikatyttö raotti ovea ja kurkisti sisään.

”Valtias? Valtias, täällä on vieras.”

Accolon laski Étainin tyynyilleen siksi aikaa, kun veti housut jalkaansa. Piian äänensävy oli huolestunut, melkein pelokas. Kuka vieras ratsastaisi läpi jäisen talviyön saapuakseen Vaskenrajaan aamutunneilla? Accolon nosti tytön syliinsä ja kömpi ulos makuukomerosta.

Vaskenrajan kartanon yhteissali oli pitkä ja leveä. Ajan ja savun tummentamat hirret kohosivat juuri ja juuri Accolonin käsivarren ulottumattomissa. Seinustoja kiertävillä lavereilla nukkui sotilaita ja palvelusväkeä. Keskellä salia olevan pitkän tulisijan liekit piirsivät tanssivia kuvioita hirsiseinille ja paksut matkavaatteet ja turkisviitta yllään odottavan matkalaisen kasvoille.

”Veli Korpinkatse!” Accolon tervehti yllättyneenä pysähtymättä edes miettimään, oliko hänen sopivaa kutsua Hopeapajun perijää veljekseen. ”Mitä te täällä teette?”

”Ennen kuin vastaan, saat kyllä itse luvan kertoa, mitä tekemistä sinulla on sisareni makuukomerossa”, Marrec vastasi. Nuoren miehen äänessä kuului vain hämmennys, ei kiukkua eikä vihaa. Accolon painoi katseensa lattiaan.

”Tarkoituksemme ei ole loukata ketään, kaikkein vähiten vanhempianne tai Variksenurman muistoa. Aiomme kyllä mennä naimisiin niin pian kuin se vain Sigrin mielen mukaan voidaan järjestää.”

Kireä ilme sulii Marrecin kasvoilta, hänen naurussaan soi tuttu karhumainen murina hänen laskiessaan kätensä Accolonin olkapäälle.

”Siinä tapauksessa, veli Tammiterä, turha häiritä Sigrin unta tähän aikaan aamusta. Käske piikasi tuomaan meille aamiaista ja kerro, onko tämä suloinen lapsi sylissäsi sisareni nuorimmainen.”

”Tämä on minun tyttäreni”, Accolon sanoi, ja nosti lapsen Marrecin nähtäväksi. ”Nimesin hänet Étainiksi, vaikka isäsi kyllä väitti, että se nimi ei ole niin onnekas kuin toivon. Sanomme tytötä pikku-Edaksi.”

”Minun varmaan pitäisi kirotta sinut, sillä jos minä ikinä itse saan tyttären, olen pahassa pulassa”, Marrec nauro, otti tytön Accolonin sylistä ja piteli tätä kasvojensa edessä. ”Sigrillä on jo isänäidin nimi ja Elbren on nimetty äidinäidin mukaan, ja nyt sinä olet vienyt minun äitini nimen. Mistä minä enää keksin nimeä tyttölle?”

Nuori mies sanoi sen sellaisella äänensävyllä, että Accolon äkkiä arvasi, millä asialla Hopeapajun perijä oli liikkeellä.

”Aiotko piankin ryhtyä isäksi?” hän kysyi kiusoitellen. Marrecin ilme värähti. Synkkä varjo hiipi hänen silmiensä editse, mutta nuori mies karkotti sen pään pudistuksella ja pakotti huulilleen hymyn.

”Ensi kesästä tulee Hopeapajussa kiireinen, jos juhlimme sekä sisareni häitä että omiani.”

”Onnitteluni, veli Korpinkatse”, Accolon sanoi. ”Saat kertoa koko tarinan, kunhan ensin saamme jotain syötävää.”

Kaksi piikaa oli nopeasti kattanut pitkän pöydän päähän kaksi puurolautasta ja vasta uunista tullutta leipää. Accolonin paikka oli kuin luonnostaan siirtynyt isännänpaikalle, ja Marrec sai istua hänen oikealle puolelleen kunniavieraan paikalle. Toinen piiiosta otti vauvan Marrecin sylistä, jotta valtiaat saisivat syödä rauhassa.

”Kerrohan, kuka Savusälvän neidoista saa pian oikeuden kut-

sua itseään Hopeapajun rouvaksi?” Accolon kysyi. ”Siihen virkaan on varmasti ollut enemmän kuin tarpeeksi tarjokkaita. Valitsitko rikkaimman vai kauneimman, vai erehdyitkö rakastumaan?”

”Tuo viimeksi mainitsemasi koitui tuhokseni”, Marrec sanoi. ”Morsiameni nimi on Brangwen, eikä hän ole sen enempää rikas kuin ylhäinenkään. Hän on tarinankertoja, jonka äänelle ei ole vertaista Savusälvässä.”

Marrecin puhussa Accolonin suu oli auennut hämmennyksestä, mutta kuullessaan tytön olevan tarinankertoja, hän tuhahti.

”Tiedätkö, Marrec, sinä olet ihan samanlainen kuin isäsi. Sanovat, että sinussa näkyvät sekä Korppikurun että Hopeapajun valtioiden voima, mutta yhtä lailla sinussa näkyvät myös isäsi pahimmat heikkoudet. Tarinankertoja, niinpä tietysti. Mitä väliä on suvulla ja rahalla, jos tyttö osaa laulaa kuin satakieli.”

”Luuletko, että en ole tuota virttä kuullut jo tuhatta kertaa”, Marrec huokaisi. ”Mitä luulet Vanhan Korpin sanoneen, kun pysähdyin Korppikurussa matkallani tänne?”

”Luultavasti täsmälleen samat sanat, mutta vähemmän loukkaavasti muotoiltuna”, Accolon nauroi.

”Ei oikeastaan. Hän sanoi minua sokeaksi ja hölmöksi, mutta toivotti onnea.”

Naistennaurattaja

Korkeat kaariholvit ja valkealla puulla paneloidut seinät helisivät huilujen kevyttä musiikkia. Ilmassa tuoksui pehmeä laventeli, ja sen alla, kuin piilossa aisteilta, saattoi erottaa vaimean välähdyksen hedelmäistä makeutta. Kirjaviin silkkeihin pukeutuneet ihmiset tanssivat huilumusiikin tahdissa, verhoihin peitetyissä alkoveissa pelattiin korttia, juoruttiin ja juonittiin.

Eochaid ja Tulisiipi olivat syventyneet yhtä aikaa näihin kaikkiin kolmeen ajanvietteeseen, ja joivat vielä päälle makeaa viiniä. Kolmas samassa alkovissa istuva mies oli keskittynyt lähinnä huvittamaan polvellaan keikkuvaa neitoa, ja härnäämään tätä liian liukkaasti liikkuvilla sormillaan.

”Tänään eivät pakanoiden onnettaret suosi sinua”, Eochaid nauroi viedessään taas kerran Tulisiiven rahat. ”Ehkä ne ovat loukkaantuneet, kun niin pitkäksi aikaa olet hylännyt paikkasi kylmässä pohjolassa.”

”Mikään onnetarten suosio ei saa minua palaamaan”, Tulisiipi sanoi. ”Jos rakas ystävä mieltisit hetken, ymmärtäisit, että minulla ei enää ole mitään asiaa Savusälpään. Menisinkö Cormacin eteen, kumartaisin ja kysyisin, voisiko arvoisa vasalliprinssi ystävällisesti olla niin armollinen, ettei katkaise kaulaani?”

”Sinä kuuntelit väärää kieltä”, Eochaid sanoi. ”Vielä pari vuotta sitten vannoit, että Savusälpä menetetään, olithan saanut tiedon *luotettavasta lähteestä*. Mutta minun nähdäkseni Savusälpä kuuluu edelleen kuninkaallemme, ja Cormac on edelleen vasalliprinssi.”

”Voin vilpittömästi sanoa olevani pettynyt”, Tulisiipi vastasi. ”Nuolennokan valtiattaren ennustukset eivät koskaan aikaisemmin ole osuneet harhaan.”

Eochaid purskahti nauramaan.

”Ennustukset, Tulisiipi? Väitätkö sinä minulle, että asetit urasi ja maineesi vaaraan jonkun näkijättären hourailun vuoksi?”

”Hänen oma väkensä kyllä sanoo häntä näkijäksi”, Tulisiipi sanoi. ”Minä sanoisin häntä riivatuksi, mutta kyllä, tähän asti jokainen hänen sanansa on käynyt toteen. Niinpä minä pidin totuutena sitäkin, kun hän sanoi, että Cormac kuolee pian eikä kuninkaamme enää hallitse Savusälpää.”

”Ei auta kuin taas kerran ihmetellä, kuinka tuollaisia typeryksiä valitaan kruunun virkoihin”, Eochaid huokasi, ja kohotti viinipikariaan Tulisiivelle kuin taittaakseen pahimman terän loukkaukseltaan.

”Savusälvästä puheen ollen”, Tulisiipi sanoi. ”Tiedätkö, miten voi entinen kuninkaankaartin päällikkö, se sinun ystäväsi, joka niin vailla järkeä juoksi taisteluun Savusälvän puolesta? Selvisikö hän taistelusta?”

Eochaid rypisti kulmiaan. Hän oli tehnyt parhaansa unohattaakseen Accolonin. Pettymys oli ollut liian karvas, kun vuosien uurastus oli mennyt hukkaan. Hän kääntyi tönäisemään vieressään istuvaa miestä, joka oli vanhempien herrojen keskustelusta piittaamatta syventynyt suutelemaan sylissä istuvaa neitoa.

”Mairtín, sinähän luet kaartin selontekoja. Onko sinun rakkaissa kirjeissäsi ollut uutisia Savusälvästä?”

Kuninkaankaartin kirjanpitäjä Mairtín irrottautui sen iltaisen seuralaisensa syleilystä ja kääntyi katsomaan Eochaidia.

”Kyllä, mielestäni mainitsinkin asiasta aikaisemmin teille, ruhtinas Eochaid. Ruhtinas Accolon on elossa, ja tietääkseni varsin hyvissä voimissa. Hän järjesti jotenkin, älkää Luojan tähden kysykö miten, Nevanille asuttavaksi kartanon, ja kertoi minulle lähettämässään kirjeessä menneensä naimisiin Nevanin äidin kanssa.”

”Hullu mies”, Eochaid huokasi. Hän oli pitänyt Accolonista ja huolestunut ystävänsä mielenterveydestä kuultuaan, miten ruhtinas Aindreas oli riehunut ympäri kuninkaan palatsia valittamassa, että ruhtinas Accolon oli ryöstänyt hänen piikansa, Nevanin äidin.

”No, Savusälpä on kuitenkin edelleen meidän päänsärkynämme, ja Cormac jotakuinkin hengissä”, Tulisiiپی sanoi. ”Jos ihan rehellisiä ollaan, Eochaid, ystäväni, minä suosittelen, että sinä purjehtisit minun sijastani meren yli toteamaan pohjoisen provinssimme tilanteen. Sinuun Cormac ei sentään uskalla kajota.”

”Kun minä menen Savusälpään, minä menen sinne armeija mukani. En ottamaan selvää prinssin uskollisuudesta vaan ripustamaan hänen päänsä keihään nokkaan”, Eochaid huokasi. ”Mutta entä Mairtín, meidän nuori sankarimme. Lähtisitkö sinä puolestani Savusälpään, toimisit silminäni ja korvinani?”

”Meren yli?” Mairtín toisti. ”Älkää hulluja puhuko, ruhtinas Eochaid. Minua ette saa laivan kyytiin, vaikka aseella uhkaisitte. En kaipaa lumen ja jään keskelle petomaisten naisten piiritettäväksi. Jään mieluummin tänne, missä naiset ovat pehmeitä eivätkä pure kovaa.”

Puhuessaan hän oli hivuttanut kättään naisystävänsä mekonhelman alle. Neito kikatti ja yritti teennäisen häveliäästi läpsä Mairtínin käsiä pois. Eochaid pudisti päätään alistuneesti.

Hän ja Tulisiipi olivat usein ihmetelleet, mikä laihassa ja kalpeassa Mairtínissa veti naisia puoleensa. Tulisiipi oli joskus sanonut, että Mairtín näytti siltä, että kaipasi huolenpitoa, eivätkä naiset, nuo tahdottomat olennot, pystyneet vastustamaan ainoata viettiään, heikoista huolehtimista. Jos Tulisiiven teoria piti paikkansa, Eochaid piti sitä suorastaan epäreilun helppona tapana päästä naisten suosioon.

Mairtín Heikko, Mairtín Vähäinen, Mairtín Naistennaurattaja. Eochaid kallisti viinipikariaan ja päätti juoda mielestään sekä ärsyyntymisen Mairtínia kohtaan että mieltä kalvavan huolen Savusälvästä.

Pelkureilla on satakielen sydän. Se hakkaa kiivaasti, kuluttaa heidän elämänsä loppuun, laulaa kauniita lauluja, jotka kätkevät häpeän taakseen. Niitä sanoja Brangwen toisti mielessään aina, kun häneen iski pakottava tarve juosta karkuun. Tarynin talossa se pelko oli aina kuulunut niihin hetkiin, joina Brangwen jätettiin yksin huolehtimaan talon miesväestä. Hopeapajussa Brangwen pelkäsi naisia.

Nuoret neidot hopeapunokset hiuksissaan eivät olleet satakieliä vaan joutsenia. Heidän keskellään Brangwen tunsi itsensä harmaaksi ja mitättömäksi, heidän katseensa olivat kuin häkki, joka sulki satakielen sisäänsä.

Pidä pääsi pystyssä, rouva Korpinlaulu tapasi sanoa Brangwenille. Muista, että sinä saat sen, mitä jokainen heistä olisi halunnut.

Mutta Brangwen oli tottunut painamaan katseensa, eikä hän osannut ajatella itseään Hopeapajun Marrecin morsiamena. Joka kerran uskaltautuessaan katsomaan sulhastaan hän tunsi kiivaan kivun sisällään ja ajatteli, millaisen palveluksen tekisi Marrecille, jos lähtisi nyt, karkaisi, juoksisi metsän varjoihin ja jäisi sinne. Marrec ei sitä ymmärtäisi eikä antaisi anteeksi, mutta Brangwen tietäisi tehneensä oikein. Miten monelta surulta hän heidät pelastaisikaan.

Sillä selkeämmin kuin mitään muuta Brangwen näki, että Marrecin rakkaus häntä kohtaan oli nuoren miehen houretta, sääliä, yritystä olla jotain suurempaa ja parempaa, velvollisuutta sitä lasta kohtaan, jota he eivät koskaan saisi syliinsä. Sillä yksin velvollisuudentunnosta oli Marrec Brangwenin morsiamekseen ottanut, ja sekin ohut kohtalonlanka heidän välillään oli katkennut jo ennen kuin he ehtivät alttarille asti, vuotanut hehkuvanpunaisena verenä pitkin Brangwenin reisiä.

Pimeinä talvi-iltoina kartanon naiset kerääntyivät suuren tulisijan ympärille, sillä vain siellä oli tarpeeksi valoa tarkkuutta vaativille käsitöille. Brangwen istui Marrecin nuoremman sisaren Elbrenin vieressä käsissään kirjontatyö, josta olisi tarkoitus tulla koristenauha hänen morsiuspukuunsa. Hänen pistonsa olivat kömpelöitä, aina liian pitkiä tai lyhyitä, ja kallis siniseksi värjätty lanka sotkeutui jatkuvasti hänen tottumattomissa sormissaan.

Muille neidoille Brangwenin epäonnistuneet käsityöt olivat jatkuva ilon aihe, ja kartanon tytöistä ainoastaan Elbren suvaitsi neuvoa häntä. Tosin Elbrenin mielipide hänen morsiuspuvustaan oli, että Marrecia tuskin kiinnostaisi, miltä puku näyttäisi Brangwenin *yllä*. Brangwen painoi katseensa lattiaan pohtien, mahtoiko Marrec enää välittää puvusta sen enempää hänen yllään

kuin poisriisuttunakaan. Marrec oli jo nähnyt hänet kauttaaltaan, tunsu hänen ruumiinsa yhtä hyvin kuin hän itse, tunsu hänen heikkoutensa. Lattialta hänen katseeseensa vastasi pari ruskeita silmiä. Elbrenin hunajanruskea koira, joka oli nukkunut kerällä heidän penkkinsä alla, nojasi pänsä Brangwenin jalkaa vasten ja haukotteli tyytyväisenä.

Elbrenin oli helppo puhua. Tytön koko olemus hehkui arvokkuutta, jolle hänen vähäisen ikänsä ei olisi pitänyt antaa aihetta. Elbren osasi jokaisella eleellään, jokaisella sanallaan kertoa kaikille ympärillään, että hän oli käskijä, valtiatar, kuninkaiden sukua. Sitä ajatellessaan Brangwen vilkaisi nopeasti toisella puolella tulisi-jaa luuttu sylissä istuvaa valtiatar Korpinlaulua.

Étainin sormet tanssivat luuttun kielillä tottuneesti, taidokkaasti, varmoina. Luuttu puhui sammumattomalla, rikkumattomalla äänellä, punoi taikoja ja tarinoita kuulijoiden mieliin. Soittaessaan hän antoi katseensa kiertää tulisijan ympärillä istuvia neitejä, ja pelkästään heidän asennoistaan hän näki, kuka oli keskittynyt työhönsä ja kuka kikattamaan vierustoverinsa kanssa. Brangwenin katseenkin hän huomasi ja soi tulevalle miniälleen rohkaisevan hymyn.

Pikku-Brangwen, huomaamaton lasihelmi jalokivien keskellä. Vaikka taloudenhoitajatar Téide olikin pukenut Brangwenin pehmeästä kirsikanpunaiseksi värjätystä kankaasta ommeltuun mekkoon ja Elbren lainannut hänelle hopeisin niitein koristellun vyön, kuka tahansa saattoi nähdä, ettei tyttö kuulunut Hopeapapun saliin. Étain sääli lapsiraukkaa, jonka Marrec niin ajattelemattomasti oli kotiinsa tuonut.

Mutta Marrecilla oli taipumaton mieli, ja vaikka Étain joskus kiusasikin miestänsä sanomalla, että jokainen heidän kolmesta lap-

sestaan oli perinyt isänsä jääräpäisyyden, hengessään Étain silti tiesi, ettei Marrecin taipumattomuus ollut Rautakatseen järkähtämätöntä varmuutta, vaan jotain paljon kovempaa ja pelottavampaa. Mieheensä kanssa Étain saattoi neuvotella. Marrec ei neuvoja kaivannut eikä niitä suostunut vastaanottamaan.

Synkät ajatukset sydämessään Étain etsi katseellaan miestänsä, niin kuin aina kaivatessaan tukea. Rautakatse istui pitkän pöydän päässä isännänpaikalla kuuntelemassa nuorta kapteeni Adairia ja kahta vielä nuorempaa luutnanttia. Ja niin kuin aina, pelkkä ajatus kulki heidän välillään katsetta nopeammin; Étainin kääntyessä Rautakatsekin kääntyi, ja heidän katseensa kohtasivat nopeasti. Tuo yksi katse riitti vakuuttamaan, että kaikki järjestyisi, että sellaista ongelmaa ei vastaan tulisikaan, josta he eivät yhdessä selviäisi.

Sitä paitsi, Étain ajatteli vaisu hymy huulillaan, heillä oli muitakin murheita kuin Marrecin järjetön kihlaus. Vaikka oikeastaan juuri Marrecin järjettömyys oli syynä heidän ongelmiinsa.

Kartanon nuori kauniskasvoinen poika oli asepalveluksesta palattuaan ollut kartanossa neitoaikaansa viettävien tyttöjen jatkuvan mielenkiinnon kohteena. Suurin osa nuorista neidoista oli vasta lapsia, mutta joukossa oli muutama varttuneempikin. Jotkut tytöistä viipyivät palveluspaikassaan tavallista kauemmin, koska heidän vanhempansa eivät olleet onnistuneet järjestämään heille sulhasia, toisilla taas suvun tapana oli, ettei tyttöä lähetetty pois kotoa kuin vasta aikuisuuden kynnyksellä. Näistä syistä Étainin neitojen joukossa oli kourallinen lähes naisen iässä olevia tyttöjä, joiden mieli paloi laulujen arvoisiin seikkailuihin.

Marrecin tuotua Brangwenin kartanoon neidot olivat joutuneet laskeskelemaan tilanteen uudelleen. Aluksi he vastasivat kiukulla

ja harmistuksella, mutta pian moni heistä ymmärsi, ettei nuoren rakastuneen miehen mieltä käynyt muuttaminen. He olivat varmoja, että ennemmin tai myöhemmin Marrec pettyisi ja kyllästyisi Brangweniin, mutta tällä hetkellä se ei heidän seikkailunhaluaan sammuttanut.

Niinpä tytöt olivat alkaneet piirittää kartanon isäntää.

Neitojen ymmärryksen mukaan se tietysti oli aivan järkevää. Rautakatsa oli arvossa pidetty valtias, sotasankari, ja ehdottomasti ylhäisin herra, joka heillä olisi tilaisuus tavata palvelusaikanaan. Étainia koko sotku huvitti aluksi aivan rajattomasti, sillä Rautakatsa, joka ei edes nuorena prinsinkaartin päällikkönä ollut tottunut nuorten neitojen huomioon, ei yksinkertaisesti ymmärtänyt, miksi *ne lapset* äkkiä olivat muuttuneet niin ärsyttäviksi. Étain katsoi asiakseen selittää neitojen ajatukset Rautakatselle, ja sai entistä enemmän naurun aihetta nähdessään miehensä järkytyksen ja ärtymyksen.

Talven alkaessa taittua tyttöjen tyhmyys alkoi kuitenkin ärsyttää myös Étainia. Rautakatsa oli sitä mieltä, että Étainin mielenmuutos johtui vain ja ainoastaan siitä, että Étain oli ymmärtänyt neitojen käytöksen olevan loukkaus Étainia itseään kohtaan. Tytöt laskeskelivät, ettei ikääntyvästä kartanonrouvasta olisi enää heille kilpailijaksi.

Étain ei tuntenut pienintäkään kiusausta epäillä miehensä uskollisuutta. Sitä enemmän häntä kiusasi mieliteko heittää osa pahimmiksi kiusanhengiksi osoittautuneista tytöistä ulos kartanostaan.

”Ainakin Jousensyrjän Bláthín on käytöksellään ansainnut tulla lähetetyksi kotiin ennen aikojaan”, Étain sanoi Rautakatselle, kun he jälleen kerran keskustelivat asiasta. ”Jos minulta olisi kysytty, en olisi edes huolinut Láegin pojanpojantytärtä kasvatikseni.”

”Mitä minun olisi pitänyt sanoa vanhalle Broccille? Että hänen

pojantytttärensä ei ole tervetullut kartanooni, koska arvoisan linnanherran isä kohteli huonosti vaimoni ystävää?” Rautakatsesi kysyi. ”Luuletko, että Brocc olisi antanut anteeksi sellaisen loukkauksen? Ei, Eda, niin mahtaviksi emme vielä ole tulleet, että voisimme surutta hankkia yllemme Jousensyrjän linnanherran vihat. Ja tuskin tyttöä käy syyttäminen siitä, että hänen isoisänsä isä oli –”

”Sika”, Étain avitti. ”Ei, mutta tyttö on omalla käytöksellään ansainnut minun vihani. Hän kohtelee Brangwenia niin huonosti ja yllyttää muutkin tytöt mukaan kiusantekoonsa. Älä naura minulle!”

Rautakatseen oli vaikea niellä hilpeytensä katsoessaan, kuinka Étain kiehui kiukusta oman loukatun ylpeytensä ja suojatukseen ottamansa piikatytön puolesta.

Kaartinkirjurina Mairtín työskenteli kuninkaan palatsissa, ja vaikka korkeana virkamiehenä hänet usein kutsuttiin merkittäviin juhliin, kuninkaan juhlasaliin hänellä harvoin oli asiaa. Toisin oli laita hänen tämäniltaisen seuralaisensa kanssa. Ruhtinatar Giulia säteili kuin jalokivi kynttilöiden loisteessa ja johdatti Mairtínia käsipuolessaan halki juhlaväen, joka jo näin varhain illasta osoitti merkkejä huomattavasta juopumuksesta. Mairtínin oma juhlapuku oli samaa hehkuvanvihreää sävyä kuin ruhtinattarellakin, olihan tämä vasta edellisenä päivänä teetättänyt sen hänelle. Ajoitus oli tällä kertaa mennyt tiukalle, ja se näkyi puvun viimeistelyssä, mutta ruhtinattaren puoliso oli viivytellyt tärkeälle huvittelumatkalle lähtöään edellisaamuun asti. Ja ihan

riippumatta siitä, tiesikö ruhtinas vaimonsa tekemisistä, Mairtínin ei ollut sopivaa näyttäytyä ruhtinatar Giulian seurassa tämän puolison läsnä ollessa.

Uutuudenkankean takin kaulus hiersi Mairtínin niskaa hänen kumarrellessaan ruhtinattaren ystävättäriille, joille häntä esiteltiin kuin uutta koiranpentua. Hän tiesi aivan hyvin olevansa ruhtinattarelle nimenomaan näyttelyesine, koriste, yhden juhlaillan kurioositeetti, jolla sai keskustelua aikaan. Se ei kuitenkaan haitannut niin kauan kuin kuninkaan pitosalin pöytä notkui ruokaa.

Mairtínia ei odottanut kaupunkiasunnossaan muuta kuin maksamattoman palkkansa perään purnaava palvelija ja ruokakomero, josta Mairtín viimeksi katsoessaan oli löytänyt nälkään nääntyneen hiiren. Sellaiset pikku ongelmat eivät paljoa haitanneet, sillä aina löytyi varakkaita naisia, jotka olivat valmiita viemään Mairtínin mukanaan valmiiksi katettujen pöytien ääreen. Kuninkaankaupungissa ei kulunut päivääkään ilman, että jossain järjestettiin juhlia.

Ennen kuin hämärä ehti kokonaan laskeutua, Mairtín huomasi käsivarrellaan roikkuvan naisen vaihtuneen nuoremmaksi. Tämä uusi tanssipari oli pukeutunut koreammin kuin ruhtinatar Giulia, mutta nimeä Mairtín ei saanut mieleensä, vaikka kuinka yritti. Se ei tuntunut naista haittaavan, vaan hän puhua pulputti veljestään, joka mitä ilmeisimmin teki näyttävää sotilasuraa kuninkaankaartissa ja kehui usein, miten säntillisesti Mairtín työnsä hoiti. Naisen suku oli jo kauan kunnostautunut sotilaallisissa saavutuksissa, ja heidän perheessään oli hyvin tiedossa, kuinka paljon huonommin asiat olivat olleet ennen kuin kuningas nimitti ruhtinas Accolonin kaartinsa johtoon, ja Mairtín alkoi huolehtia numeroista ja muista ilmeisen tärkeistä asioista.

Mainitessaan Accolonin nimen nainen punastui lämpimästi, ja Mairtín oli äkkiä kiusallisen tietoinen, kuinka samankaltaisessa tilanteessa kuin entinen isäntänsä hän oli. Accolon oli inhonnut tällaista elämää. Mairtín oli nähnyt sen hänen silmistään joka kerta, kun Accolon palasi juhlista, joihin Eochaid hänet oli mukanaan raahannut. Accolon oli inhonnut näitä naisia, jotka hymyhuulin tarjosivat suudelmaa ja hetken huumaa tanssilattialla, mutta aamun tullen unohtivat seuralaisensa nimen ja palasivat kunniallisen vaimon rooliinsa helposti kuin hengitys. Accolonille ei koskaan ollut olemassa ketään muuta kuin se yksi meren taakse jäänyt nainen, jota hän ei voisi koskaan saada.

Mairtín uskoi ymmärtävänsä, mikä viehäytys sellaisessa kaipauksessa ja muistoon takertumisessa oli. Se oli kieltämättä tyylikästä, ja sillä sai varmasti kosolti huomiota. Toteutumaton rakkaus, ikuinen kaipaus, kärsitty vääräys. Sellaiset tarinat purivat ylhäisiin ruhtinattariin, joista suurin osa kärvisteli kaikkea muuta kuin tyydyttävissä avioliitoissa itseään paljon vanhempien miesten kanssa. Ei mikään ihme, että Accolon oli ollut niin suosittu huolimatta synkstä ilmeestään ja vielä synkemmistä silmistään. Mairtín toivoi, että olisi itsekkin osannut yhtä erinomaisesti näytellä hylätyn rakastajan roolia. Sillä voisi saada useamminkin kutsun kuninkaan juhliin.

Onnistuttuaan viimein irrottautumaan ruhtinatar Sotilaasta Mairtín pääsi vihdoinkin täyttämään lautastaan. Ruokapöytää koristivat täytetyt eläimet ja kaukaa eteläisistä provinsseista tuodut hedelmät, mutta Mairtín iski ensimmäisenä kiinni leivoksiin. Niillä saisi vatsansa nopeasti täyteen ja jaksaisi tanssia vielä parin uuden hyödyllisen tuttavan kanssa ennen kuin ensimmäiset vieraat alkaisivat viinin uuvuttamina nukahdella salin seinustoilla

oleville leposohville. Siinä vaiheessa kukaan ei enää huomaisi, vaikka Mairtín tunkisi hioihinsa kokonaisen lautasellisen pais-tettuja viiriäisiä.

”Maistahan yömenoita, ruhtinas Mairtín!” Eochaidin ääni sai Mairtínin pudottamaan leivoksen kädestään. ”Palvelijani toivat ne näitä juhlia varten Eteläisestä Kuparikaartavasta. Et kyllä usko, millainen vaiva on tuoda hedelmiä tuoreena aavikon yli! Ilmeisesti siihen tarvitaan kosolti jäätä ja sahanpuruja ja pirun nopeat kuormajuhdat.”

Mairtín otti Eochaidin tarjoaman mustakuorisen omenan ja katsoi sitä epäluuloisesti.

”Oletko varma, että omenat eivät ole vain pilaantuneet matkalla, ja että et ole kaupannut syömäkelvotonta tavaraa kunin-kaalle eksoottisena erikoisuutena?”

Eochaid nauroi, otti omenan Mairtínilta ja leikkasi siitä ruo-kaveitsellään palan paljastaen kuoren alta kullankeltaisen hedel-mänlihan.

”Kuparikaartavassa kerrotaan, että yöomenilla on monia miehen terveydelle erittäin edullisia vaikutuksia. Ja jos niitä syöttää naiselle...” Eochaid virnisti. ”Ei näitä yömenoiksi kutsuta värinsä vuoksi. Ei tietenkään sillä, että sinä sellaista apua tarvitsisit. Kuka salin hienoista rouvista saa kunnian tarjota sinulle aamiaista?”

”En ole vielä päättänyt”, Mairtín vastasi. ”Tulin tänne ruhti-natar Giulian mukana, mutta hän näyttää jo lähteneen lepää-mään.”

”Siinä tapauksessa, maistuisiko sinulle raskaan juhlaruoan jälkeen tuore kala vastapaistetun leivän kera?” Eochaid kysyi. ”Melko rahvaanomaista, myönnän, mutta satamassa on eräs majaan-talo, jonka emäntä leipoo mitä erinomaisinta rapeakuorista leipää

ja paistaa kalat suolakuoressa. Hän osaa ostaa parempilaatuista olutta minua varten aina kuninkaan juhlien jälkeen.”

”Kuulostaa todellakin erinomaiselta”, Mairtín sanoi ja katsoi Eochaidia yrittäen ymmärtää, mitä kuninkaan ylin rauhansäilyttäjä hänestä halusi. Eochaid nauroi hänen epäluuloiselle ilmeelleen ja veti Mairtínin perässään pois ruokapöydän ääreltä kohti salin seinustalla olevaa miesjoukkoa.

”Tulehan, anna minun pelastaa sinut hetkeksi nälkäisiltä rouvilta. Aioimme juuri muistella, kuinka Accolon löi kaksintaistelussa kuninkaankaartin edellisen päällikön. Sinä varmasti Accolonin kasvattina osaisit kertoa, mikä tekee savusälpäläisestä asekoulutuksesta niin ylivoimaisen omaamme verrattuna.”

”He käyttelivät miekkoja, jotka ovat puolet pidempiä ja kolme kertaa painavampia kuin omamme?” Mairtín ehdotti. Accolon oli vain kerran erehtynyt tarjoamaan hänelle savusälpäläistä pitkää miekkaa, ja nähtyään, että hintelä poika tuskin jaksoi nostaa sitä, luovuttanut ja antanut Mairtínin jatkaa harjoituksia kuninkaanmaalla suositummalla kevyellä pistomiekalla. Ei sillä, että aseleikit olisivat koskaan erityisemmin houkutelleet Mairtínia. Hän ei ymmärtänyt sotataidon opetuksesta muuta kuin paljonko se maksoi. Hänen tehtävänsä oli huolehtia, että kaartilla riitti rahaa ja varusteita.

Nopeasti kuitenkin osoittautui, että Mairtínin ymmärrys sotilaallisissa asioissa oli paljon korkeampi kuin sillä herrajoukolla, jota Eochaid oli raahannut hänet viihdyttämään. Joku vanhempi ruhtinas kyseli tyhmiä kuninkaankaartin hyödyntämisestä kappinallisten provinssien kukistamisessa. Mairtín selitti ystävällisesti, että kaartin ensisijainen tehtävä oli suojella kuningasta, eivätkä sen sotilaat saaneet poistua kuninkaankaupungista. Kaukaisten